

Handläggare
Oliver Karlöf
Telefon: 08-508 276 59

Till
Idrottsnämnden

Handlingsplan för biologisk mångfald i Stockholms stad. Redovisning av miljöförvaltningens förslag till handlingsplan för biologisk mångfald.

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS2020/931

Förvaltningens förslag till beslut

1. Idrottsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.
2. Idrottsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Marina Högländ
Idrottsdirektör

Robert Sköld
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat till idrottsnämnden att yttra sig över Handlingsplanen för biologisk mångfald i Stockholms stad senast 2020-10-06.

Syftet med handlingsplanen är att erbjuda verktyg för att gynna och stärka den biologiska mångfalden i staden samt att uppmärksamma denna i olika arbetsprocesser.

Idrottsförvaltningen har lämnat synpunkter på handlingsplanen som berör ett antal olika områden. Vi ser gärna att staden hela tiden omvärderar vilka arter som behöver mest skydd för att inte någon eller några arter glöms bort.

Åtgärder som rör återställning av vattendrag, kompensationsåtgärder i akvatiska miljöer samt fria vandringsvägar mellan exempelvis Saltsjön och Mälaren utgör en stor del av synpunkterna på handlingsplanen. Det finns även dålig

representation av svampriket och de ekosystemtjänster dom de erbjuder. Slutligen nämns möjligheten att utöka utnyttjandet av våra lokala bestånd av matfisk samt att här även inkludera arter från livskraftiga bestånd som inte utnyttjas alls i dagsläget. Detta i syfte att bevara arter som lever under kraftigt fisketryck.

Bakgrund

Stockholms stad har som mål att bygga 140 000 nya bostäder till 2030. För att värna och utveckla stadens biologiska mångfald samtidigt som Stockholm växer behövs ett strategiskt angreppssätt, där behov och förutsättningar definieras och lämpligt tillvägagångssätt i stadens olika aktiviteter föreslås. Handlingsplanen är ett verktyg för att stödja det arbetet genom att visa på hur biologisk mångfald kan gynnas och stärkas i den fysiska miljön och se till att frågan uppmärksammas i stadens olika arbetsprocesser. Handlingsplanen omfattar strategier för staden internt liksom för externa aktörer som är verksamma i Stockholm.

Förslaget till handlingsplan har tagits fram av miljöförvaltningen med stöd från stadsbyggnadskontoret. Strategiska samordningsgruppen för Grönare Stockholm har varit styrgrupp. I april 2019 hölls ett referensgruppsmöte där handläggare från tolv stadsdelsförvaltningar och flera centrala kontor deltog. Ett avstämningsärende med projektets inriktning togs upp i miljö- och hälsoskyddsnämnden i juni. Därutöver genomfördes ett rundabordssamtal med föreningsliv i augusti under ledning av miljö- och klimatroteln. I november hölls en workshop med brett deltagande av stadens förvaltningar och bolag.

Ärendets beredning

Idrottsnämnden har fått ärendet på remiss från kommunstyrelsen med svarstid senast 2020-10-06. Ärendet har beretts inom avdelningen för idrottsverksamhet/idrott utomhus.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Handlingsplanen innehåller många bra och genomförbara åtgärder och mål. Vikten av förbindelser mellan sjöar, vattendrag, stränder och kust är ofta förbisedd men lyfts här i handlingsplanen vilket är viktigt. Det är även glädjande att de synpunkter som idrottsförvaltningen kom med vid handlingsplanens första remiss i viss mån har arbetats in i planen. Det finns dock vissa punkter som inte uppmärksammas och som i detta svar har formulerat om för att bättre beskriva deras syfte. Nedan följer idrottsförvaltningens synpunkter och kommentarer till handlingsplanen:

I planen nämns prioriterade arter som något statistiskt. Idrottsförvaltningen ser gärna att prioriterade arter identifieras kontinuerligt då det annars finns risk att arbetet fortgår med samma fåglar, groddjur och däggdjur vilket kan innebära att arter som ofta går under radarn glöms bort exempelvis många fiskarter, svampar och bottenlevande kräddjur (exempelvis skorv), reptiler med mera. Eftersom det finns begränsade resurser är det viktigt att arter som inte längre behöver prioriterat skydd väljs bort till förmån för andra arter.

Det är bra att fria vandringsvägar nämns i handlingsplanen. Ett vidare mål för vattendrag bör vara en strävan att efterlikna en opåverkad miljö. Med detta menas fria vandringsvägar samt en naturlig tillgång till död ved, sten/grus och andra substrat som oftast lyfts bort av estetiska skäl, främst i miljöer som ligger nära bebyggelse och platser där folk vistas.

När det gäller kompensationsåtgärder i vatten bör det läggas större vikt vid åtgärder i Mälaren/Saltsjön. Groddammar och småvatten är mycket viktiga för den biologiska mångfalden och är ett enkelt och ofta framgångsrikt sätt att öka just denna. De grunda och vegetationsrika stränderna som finns kvar i staden håller dock på att försvinna och krafttag måste tas för att bevara dessa. Utan grunda och skyddade stränder försvinner viktiga lek- och ståndplatser för många fiskarter. Här bör åtgärder som erosionsskydd, bottenfärgsförbud, ljusgenomsläppliga bryggor, konstgjorda skyddade vikar med mera användas för att förhindra en fortsatt degenerering.

Vandringen mellan söt- och saltvatten är viktig för många fiskarter och här finns det möjlighet att skapa bättre förutsättningar. Nya Slussen har en ny fiskväg planerad som kommer att kräva skötsel och vid Riksbrodammen behövs åtgärder där fiskluckan idag endast är avsedd för lax och öring. Andra objekt där framkomligheten måste förbättras är Nackaån och Årstabäcken. Idrottsförvaltningen ser gärna att denna aspekt tas med i planen.

Att hitta synergier mellan befolkningens friluftaktiviteter och den biologiska mångfalden där naturen inte tar skada utan istället får ett starkare skydd är värt att lyfta tydligare. Både svamp- och bärplockning är viktiga friluftaktiviteter och de sammanhängande, lite större skogsområden som idag finns nära staden är nödvändiga för att utöva dessa. Det är viktigt att uppmärksamma biologiska värden

som kanske inte är helt uppenbara men likväl viktiga för en mångfald i naturen. Ju fler viktiga organismer och ekosystem som uppmärksammas desto bättre förutsättning att naturområden bevaras.

Under punkten ”Upphandling som berör biologisk mångfald” bör det lokala yrkesfisket i främst Mälaren tas upp som en möjlig källa till ett mycket lokalt och hållbart fiskat bestånd av främst gös. Länsstyrelsen har även ett projekt som syftar till att lyfta outnyttjade fiskarter, exempelvis braxen, som god matfisk. Planer på att testa braxenburgare i skolkök pågår redan och skulle vara ett mycket hållbart alternativ till att importera fisk för de kommunala skolorna. Även invasiva fiskarter som svartmunnad smörbult är tänkt som ett matalternativ, en fisk som ökar kraftigt och inom kort förväntas inta Mälaren såväl som skärgården där den har börjat sitt intåg. Här kan staden vara banbrytande i att hjälpa till att bryta de vanor som svenska folket har att äta stora mängder importerad rovfisk.

Bilaga

Handlingsplan för biologisk mångfald i Stockholms stad. Redovisning av miljöförvaltningens förslag till handlingsplan för biologisk mångfald